

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem senenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. —
Rokopisi se ne vračajo, nepisani listi se ne sprejemajo.
Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne onkrat 8 kr
dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Dobre šole pa splošnja beda.

Večkrat smo se že sicer prepričali, da je o naših šolskih zadevah, ako se ne hvalijo, nevarno pisati, vendar nas to ne plaši, da ne bi spet svojega glasa povzdignili, kedar se nam zdi potrebno in koristno.

Po našem prepričanju je občna beda, ki se v občinskem in družbinskem življenju kaže vedno bolj očitno, v ozki dotiki s šolo. Ko je namreč občna beda bila vedno bolj občutljiva postala, začeli so ljudje iskati njenih vzrokov in vporabljeni razne pomočke zoper njo. A le malokdo ji je pravi vzrok izpoznal ter primerne pomočke zoper njo rabil. Večina ljudi je kričala: „Nevednost je vsega tega kriva; naši otroci se morajo več učiti in bolj izobraziti.“ In potem se je naredila nova šolska postava, učiteljski stan se je, kar v resnici zasluži, v družbinskem in gmotnem oziru povzdignil, nova šolska poslopja pa so lezla, skoro bi rekel, kakor gobe iz tal, pri občinskih sejah, zlasti v trgih in mestih, so se strasno za novo šolo potegovali in čestokrat po krivici osebe in stanove napadali ter celo krivdo splošnje reve zavračali na tiste, ki so od nekdanj v potu svojega obraza v šoli v resnici roboto delali. Takrat ni nihče pomislil, da o šoli, še manj pa o prenaredbi šole, ne gre prav nikomur beseda, ako se ni sam dalj časa resno s šolo pečal, in še med tem jih je le malo, katere je Bog s tisto razumnostjo in ljubeznijo do nje obdaril, da bi vedeli in hoteli šolske razmere prav presoditi ter pametno sodbo izreči o tem, kako da se naj šola prenaredi.

Pri prenaredbi nove šole só največ govorili in še zdaj govorijo možje, ki niso nikoli ničesar opraviti imeli s šolo — kdo bi se tedaj čudil, ako se prenaredba ni kaj veliko posrečila, dasiravno je stala grozno veliko denarja in dela ter je občna beda še le povečala?

Naša misel je ta: Ko bi bili prejšnji šolski ustavi dali pravega duha, ne bi

potrebovali ne novih postav in ne drugih prenaredb, ampak le nekoliko denarja in dobre volje, pa bi se vse v dobrem duhu izpeljalo; kajti tako prenovljena šola bi bila popolnoma sposobna vzgajati krščanske gospodarje, značajne državljane, vnete domoljube in zadovoljne delavce. Nasledek tega pa bi bil, da bi rabili manj redarjev in beričev, ki itak ljudstvu malo koristijo, ako ljudstvo ne pozna glavnega beriča — straha božjega.

Nekemu župniku, ki je bil znan kot posebno dober odgojitelj mladine, pripeljal je svoje dni omikan mestjan svojega sina s prošnjo, naj bi ga vzel v poduk in strah. „Jaz ne morem iz svojega fanta nič napraviti“, mu je tožil. „Vse sem že s fantom poskusil; opominjal, prosil in tepel sem ga, pa vse je zahman“. Župnik je očeta vprašal, ali ni še s čem drugim poskusil, nego samo z besedo in batino. „Stradati in zmrzovati sem ga tudi pustil“, je oče odgovoril. In tako še mu je nekatera sredstva ta omikani oče navedel, ki jih je brez vspeha na fantu poskusil. Naposled ga župnik vpraša: „Ali ste pa kedaj tudi pobožno zanj molili?“ Nad tem vprašanjem se je oče kar zgrozil, kajti na to sredstvo še niti mislil ni. „Ne, to mi pa ni prišlo na pamet.“ Stari župnik mu je na to rekel: „Tedaj se pač ne smete čuditi, ako je bil ves vaš trud zastonj, [kajti vi ste delali vse brez blagoslova božjega.“

Potem je župnik vzel fanta v odgojo, in čez leta je postal iz fanta pridn in krepek mož, daleč okoli znan in spoštovan,

Ta zgodba, ki ni edina v zgodovini krščanske odgoje, kaže nam, v kakošnjem duhu da je treba šolo prenarediti in za kaj v šoli najbolj skrbeti, da dobimo pridno in vrlo mladino in po nji dobre ljudi. Z dobrimi ljudmi bode sama ob sebi ali zginila občna beda ali pa bodo se je ljudje vedeli obraniti s primernimi sredstvi, katerih bodo se v dobri šoli naučili. To pa spet potrjuje, da so šolske razmere in občna

beda, kakor sem bil že prej omenil, res v prav ozki dotiki. +

Najvišja cesarska in deželna gosposka na Štajerskem.

Dne 1. avgusta se je topliška dolinica pri Dobrni deloma prazniški oblekla; ob cesti stala sta dva v zelenje ovita in z bandericami okinčana stebra, po deželskih hišah vihrale so štajerske belo-zelene zastave, a raz občinskega poslopja plapolala je cesarska črno-rumena. Čemu li to? — Ker more biti kateri bralec ne ve, kar je večini naročnikov itak znano, bodi še povedano, da imajo dežele dvojno gosposko: cesarsko in deželno. Poglavarje za prvo oblast imenujejo naravnost cesar sami, to so „cesarski namestniki“, ker so v deželi namesto cesarja. Načelnika za drugo gosposko pa si oskrbljuje tako rekoč ljudstvo. Toto namreč izbira ali voli osebe, katere v imenu ljudstva delajo postave za posamezne dežele. Takim izvoljencem pravimo „deželni poslanci“, ker jih davkoplačevalci pošiljajo, pri nas v Gradec, kjer se posvetujejo o tem, kar bi prebivalcem v deželi zamoglo najbolj koristiti ali v prid biti. Na Štajerskem jih volimo 60; izmed teh jih kmetje odpošljejo samo 23, od tega števila jih pride 15 na nemški del Štajerja, 8 na slovensko kmetstvo ljudstvo; ostalih 27 pošljejo mestjani s tržani, pa še trgovci posebič, potem grajščaki in drugi velikoposestniki. Po postavi zamorejo izvoljeni poslanci svoje dolžnosti spolnjevati v dobi 6 let. V Gradci se vsako leto shajajo skoz nekoliko tednov. Tem shodom ali skupščinam se reče „deželni zbor“, ker so tam zbrani zastopniki v kaki deželi bivajočega ljudstva. Pri vsakem zboru mora zavoljo reda biti nekdo, ki ima prvo besedo pri posvetovanju, tistemu navadno pravimo: predsednik ali predstojnik ali načelnik ali glavar. Voditelj deželnega zbora se imenuje „deželni glavar“, a za to službo enega izmed izvoljenih poslancev pokličejo svitli cesar sami. Lani smo imeli volitve za deželni zbor. Deželni glavar postal je gospod grof Wurmbrand, lastnik grada Borlskega blizu Ptuja, ako bi imenovanec bil zadržan in bi ne mogel priti v skupščino ali zbor, kadar se snidejo poslanci, zavoljo tega mora predsednikovo službo opravljati drugi, tudi od cesarja za to odločeni poslanec, totemu pravimo, da je „namestnik deželnega glavarja“, sedaj je to g. baron Goedel, tisti, ki so ga izvolili slovenski kmetje okoli Maribora, in sicer lani za deželni zbor v Gradec, letos pa za državni zbor na Dunaj, kjer delajo postave za celo državo ali cesarstvo veljavne.

Iz rečenega se vidi, da je „deželni zbor“ za celo deželo nekako to, kar je „občinski

zbor“ ali skupščina srenjskih očetov za občino, srenjo. Občinske očete ali „srenjske odbornike“ izbere si ljudstvo, odborniki izmed sebe izvolijo potem „občinskega predstojnika“ ali župana pa njegovega „namestnika“ in še nekoliko „svetovalcev“. Tem je izročena skrb za red in blagor v občini, soseski, srenji.

Podobno se to godi z ozirom na celo deželo. Ljudje izvolijo si zastopnike ali poslance, toti izmed sebe odberejo nekoliko mož, tej skupini se reče „deželni odbor“, totemu na čelu je pa isti od cesarja imenovani „deželni glavar“. Ta odbor je za deželo gospodar. Toda, kakor župan mora skrb imeti gledé premoženja občinskega, tako je „deželnemu glavarju“ med ostalim dolžnost, da ob priložnostih ogleda posestvo deželno.

Lastnina dežele Štajerske je tudi Slatina pri Rogaci in pa toplice na Dobrni. Na svojem zadnjem potovanju je sedanji deželni glavar obiskal omenjena dva kraja. No, ker je prihod njegov bil napovedan uradno, za tega voljo mu je vodstvo topliško oskrbelo, kolikor toliko slovesen vzprejem. Ob šesti uri zvečer so možnarji naznanjali, da se bliža visoki gost, kateri je pred 30 leti zadnjikrat bil v naši dolinici. Pred prebivališčem ga je pričakovalo precej veliko ljudstvo, v imenu tukajšnjih prebivalcev ga je s primernim nagovorom pozdravil vč. g. dekan Gajšek. Godba je zvečer svirala podoknico, spuščali so rakete in streljali s topiči. Sledečega dne se je deželni glavar od nas poslovil. M. K.

Gospodarske stvari.

Sadno drevje je treba zamakati.

Pri letošnji dolgotrajni in veliki suši nastala je neobhodna potreba sadno drevje vsaj jedenkrat na teden zamakati, ker se sicer lahko prigodi, da vkljub obilnemu nasadu le malo sadja na drevesu ostane. Zamakati se pa staro drevje ne sme ravno le okoli debla. To velja le o mladem drevju, ker le to ima blizo okoli debla sesavne korenine, katere so sposobne vlagu v se vlačiti. Okoli starih dreves se morajo pa 1—2 metra narazen luknje v zemljo zagovati, ki so po 30 centimetrov globoke in v te vode naliti. Kdor ima vodeno gnojnico, lahko s to zamaka. Po takem zamakanju postanejo tudi sadi debelejši in lepši, kakor pa če se s čisto vodo zamaka.

Kako strmine s travo obdrniti.

Strmine se s semenom včasih ne dajo rade obdrniti. Vzame se pa korenčje od znane pirnice, ki kot plevel po njivah tako rada raste. To korenčje se kakor rez iz slame in sena za živinsko klajo zreže in na pol s prstijo pomeša.

Ako se tej zmesi prilije vode in vse dobro pregnjete in potem kakih 5 palcev na debelo po strmini nanosi in stepta, daje to v kratkem močen drn ali rušo, kateri se s časom še druga trava pridruži in tako popolno vstreza želji po lepi ruši ali drnu.

Krma in mleko.

Kolikor več mleka katera krava ima, toliko bolj je njeno mleko vodeno in sirasto, toliko manj pa ima mašče v sebi in toliko manj putra se iz njega namete. Krave, ki so bile skozi zimo slabo rejene in strežene, dajejo tudi spomladi dobro krmljene mleka, iz katerega se malo putra namete in malo sira navari. Krompir s suho klajo daje mnogo mleka ali puter iz njega nameten ni posebne dobrote. Pivne tropine dajejo veliko molže pa slabijo kravo. Sol, laneno seme, trava, otrobi, repna metenica s slamo pomešano pomnožuje mlečnost živine. Trikratna dojba ali molža na dan daje več mleka, kakor jedenkratno ali dvakratno molzenje. Luk, bezek, trnek na paši povžit daje mleku neprijeten okus, ki včasih nekoliko pogreni. Kalužnica, žefran barva mleko žolto, žilina ali oblajet, muškata hijacinta modro in brošč ali jagodičje rudeče.

Sejmovi. 24. avgusta: v Arvežu, pri sv. Duhu na Ščavnici, v Čmureku, Rogacu, Slov. Bistrici, na Laškem, v Velenju; 26. avg.: na Ljubnem; 27. avg.: v Zibiki; 28. avg.: v Celju, pri sv. Trojici v Slov. gor., v Svičini; 29. avg.: na Muti, v Poličanah, Žalcu, Beračah; 30. avg.: na Hajdinju.

Dopisi.

Iz Maribora. (V zlato Prago.) Nobeno plemo Slovanov zanima se za nas Slovence toliko, kakor plemeniti Čehi. V svojem slovstvu pa tudi v državnem zboru smo to že večkrat videli in vselej nam je to z necim veseljem srce napolnilo. Ni pa torej nič čuda, če še vleče nas k bratom Čehom in je tedaj le prav, da se poslužimo vsake priložnosti, ki se nam ponudi, da to izkažemo tudi v djanju. Pač bi bili letos radi to storili, ko se je lepa in redka svečanost na Velehradu vršila, toda le malo Slovencev je bilo smelo to storiti. Sedaj pa, ko se je bila med nami izprožila misel, narodno gledališče iti občudovat v zlato Prago, imamo to zadoštenje, da se je precejšnje število Slovencev tje podalo. Do Maribora še je naše popotnike navadni poštni vlak bil peljal, a od tod naprej je bilo njih število toliko narastlo, da se je za-nje poseben vlak odločil. Več narodnih mož se je bilo na našem kolodvoru sešlo, popotnike pozdravit. Krepki živio-klici in srečno pot! so zadoneli, ko se je vlak proti Beču jel po-

mikati. V Beču samem so vzprejela potlej naše ljudi vsa tamošnja slovanska društva. V Prago so prišli v pondeljek. Ob 6¹/₂ uri je bil pozdrav gostov na državnem kolodvoru, potem pa so se razšli vsak na svoje stanovanje. Zvečer je bila skupna zabava v „Meštanski besedi“. V torek zjutra so se zopet ob 8. uri tamkaj zbrali, potem pa so šli ogledovat si imenitnije kraje, poslopja, izlasti še cerkve zlate Prage. Popoldne so bili na „Belvedere“ in v telovadnici Sokolcev, za tem je bila skupna večerja v „Meštanski besedi“. V sredo in četrtek ste imeli predstavi biti v narodnem gledališču na čast slovenskim gostom. Dosehmal še ni bilo nikjer nereda, navdušenje pa na obeh straneh, Čehov in Slovencev, veliko. Ali bo to nemškim židom dalo spat, še ne vemo.

Iz Slivnice. Hvala Bogu! doni od ust do ust iz dna srca hvaležnih kristjanov za precej dobrejnegga deža pretečenih dni. Bil je pa tudi skrajni čas. Zarad dolgostranje suše je krompir zaostal pa tudi koruza in ajdina ste hiral in svinje in goveda so se kaj pičlo le krmile, a zdaj, ako tudi pozno, vendar dobro došlo je deževanje. Celó grozdju še bo dobro streglo, ki še letos v tukajšnjih goricah, posebno v višini, kaj lepo kaže. Smo si pa bili tudi hodili deža prosit: enkrat k Materi Božji v Brezji in drugokrat v Fram. Staro in mlado v obilnem številu je v pesmih in molitvah Boga prosé častilo. Le znani dopisun Mariboržanke je po prvi procesiji s svojo cigamigo nekatero lahkomišno mladino na plesišče zvabil. Sicer pa mu je srenja zarad nja miroljubnosti in drugih zaslug mastno podporo nekaj olajšala in gotovo si boste Orehova in Hotinja vas v prihodnosti nekaj premislili, komu daste srenjsko predstojništvo. In ne mislite si dragi Slovenci, ki „Slov. Gosp.“ radi čitate, ko ste slišali in brali, da je Orehova in Hotinja vas, potlej Skoki in Dobrave, če so ravno letos imele liberalne, cerkvi sovražne volilce — da bi te vesi bile polne zagrizenih liberalnih, cerkvi sovražnih posestnikov. Ne, nikakor! Le nesloga, nevednost pa tudi malomarnost v volitvenih zadevah so ovo zakrivili. Tukaj še prebivajo pošteni krščanski kmetje, ki se še tudi svoje Slovenske matere ne sramujejo. Orehovčanom in Hotinjčanem je treba v prihodnosti le več edinosti in zastopnosti, Dobrovčanom pa, da na den volitve ne grede v mesto ampak k volitvi. Da, vrlji Orehovčani in Hotinjčanje! Bodite v prihodnosti složni, oklenite se drugokrat trdno moža, katerega vam lahko vsaka vas zavida, ker akoravno še mlad, vam je v vsem dobrem orjak, ter kar po lastnem tuhtanju, podučljivih knjigah in spisih kot dobro in hasnovito spozna, tudi svoje sosede k temu nagiba. Držite se ga drugokrat bolje in ne boste med svetom kot liberalci razkričani,

ampak v enem vsi časteni, svojim otrokom pa lep izgled zapustite, kakor so vam ga vaši prededi, ki so že v ljubezni in varovanji svoje svete vere in mile domovini bili složni in trdni kot skala. Isto velja tudi vam Dobrovčanom, ako hočete v djanju biti, kar ime vaše vasi naznanja, namreč dobri vaščani. Zaslužite si to ime le, ako eno najimenitnejših pravic človeka v državi in kristjana v sv. cerkvi ne prezirate. Pobrigajte se v prihodnjic, kedar je volitva in ne peljete se v mesto takrat. Ako so vašim mislim nasprotni imeli ta dan čas, boste še ga tudi vi imeli. Toliko vas je, in nimate predstojnika v vasi, niste liberalni in vendar je bil voljen mož liberalne strani. Na noge v prihodnosti vrli Dobrovčani, da ne nosite zastonj, kakor v svojo lastno sramoto tako lepega imena, ampak, da ste tudi v djanju za vse dobro vneti vaščani, da bi se ne našla vaša vas samo med katoliškimi Slovenci, ampak da bi tudi v resnici kakor taki sloveli tisti šteli k bujenim narodom sv. katoliške cerkve, kojih nasprotniki bi naj vsi kmalu smuknili v grilovo luknjo.

Iz Brna. (Vzprejem Slovencev.) Z zabavnim vlakom, kojega cilj je Velehrad in zlata Praga, dospelo je bilo včeraj na Dunaj okoli 100 gorečih narodnjakov iz vseh slovenskih pokrajin. K Slovincem pridružili so se tudi Hrvatje iz Zagreba, na čelu jim gospod Hochman in Šlosar. Dalmacija je zastopana po gospodu Kundačić-u, župnika iz Zadra. Vzprejem na Dunaju bil je sijajen in časten. Vlak je 15. dne avg. prišel ob 8. uri zjutraj. Na kolodvoru so čakali zastopniki vseh Dunajskih slovenskih društev ter so nas navdušeno in srčno pozdravili. Govornik Dunajskih Slovanov je bil gospod dr. Lenoč, odvetnik in predsednik slovske čitalnice. Na pozdrav dr. Lenoča odgovoril je v imenu Slovencev gospod Ivan Hribar, ter je v jedernatem govoru vzajemnost vseh Slovanov povdarjal. Potem smo se podali v lepo stolno mesto zmagonosne in stare Avstrije. Ob deseti uri smo se podali na skupen zajutrek; potem smo si ogledovali znamenitosti, kakor cerkev sv. Štefana, votivno cerkev, državno palačo, vseučilišče itd. Celi popoldan smo posvetili za slavnoznani „prater“; tam se vidi ves Dunajski svet, od priprostega delavca do narfinejše gospode. Na eni strani deró elegantni vozje memo tebe, kakor blisk, na drugi strani pa se pleše in poje, tu kričijo komedijanti, tam vozi neumrljiv „ringšpil“. Za muziko skrbelo je 30 vojaških band in po takem se nikdo ne more pritožiti, da je Dunaj mirno mesto in „prater“ solzna dolina. V nedeljo večer napravili so nam Dunajski Slovenci koncert v gostilni „k zlatemu križn“. Koncert je bil velikansk, ker tu se je zbralo nad 800 odličnjakov različnih slovanskih plemen. Du-

najsko slovansko pevsko društvo pelo je pesni vseh slovanskih narodov in tako izvrstno in krasno, da je malo kdo od nas do sedaj kaj takega slišal. Vsaka pesem bila je povod večega navdušenja in večje radosti. Med mnogimi drugimi pelo se je tudi polsko in mило mi je bilo pri srci, ko sem zapazil med občinstvom dve divni polakinji, koji ste od same radosti jokali. Med Dunajskimi pevci odlikovali so se posebno solisti, kapelnik Buchta in nepozabljivi tenorist gospod Mrčcch. Ta dva sta tudi uda velike dvorne opere in v petju umetnika prve vrste. Tudi Ljubljanski pevci niso molčali, pokazali so Dunajčanom, da so „fantje s fare“ in da imajo za petje pripravljena grla; posebno odlikoval se je gospod Razinger kot solist v tenoru. Izmed drugih pevcev moram omeniti še hrvaškega opernega pevca Poljanoviča, koji je zapel tri lepe pesmi, in melodije; le-te so sposobne najhujšega sovražnika petja navdušiti. Po petju vršili so se jedrnati govori v vseh slovanskih jezikih. V imenu Čehov govoril je dr. Lenoč, v imenu slovanskih potovalcev g. Hribar, v imenu slavnostnega odbora gospod prof. Trstenjak. Gospod Pukl pozdravil in nazdravil je narodne dame, narodno ženstvo. Ob polnoči razšli smo se v počitek in 16. avg. ob sedmi zjutraj smo zapustili Dunaj in se podali v Brno, glavno mesto mejne grofije Moravske.

Anton Gregorič.

(Od sv. Ilja pod Turjakom. (Blagoslovljenje zvonov.) V nedeljo 9. t. m, smo tukaj obhajali lepo slavnost, namreč blagoslovljenje novih zvonov. Cela vas je bila prav lepo okinčana in strel možnarjev je daleč okrog naznanjal slavnostni dan. Preč. gospod stolni prošt Jnrj Matijašič iz Maribora so se semkaj potrudili v te romantične kraje. Ljudstva je od vseh krajev prav veliko skupaj prišlo in vsled tega je bila huda gnječa med slovesnim opravilom. Okoli 9. ure se podajo preč. gosp. prošt v procesiji s čč. gg. duhovniki, ki so od sosednjih far prišli, k zvoniku, kjer sta stala dva lepa zvana; veliki tehta 28 $\frac{1}{2}$ centov. Po blagoslovljenji stopi na prižnico vlč. g. prof. dr. Augustin Kukovič, ter v prav lepi pridigi vernemu ljudstvu obrede razloži, ki se vsiijo pri blagoslovljenji zvonov in njih pomen za človeško življenje. Po dokončani pridigi je imel vlč. g. pridigar tudi slovesno sv. mešo, pri kateri so se prvokrat lepo oglasile čisto nove orglje. Pri obedu je bilo vseskozi prav veselo in ni manjkalo lepih napitnic. Popoldne sta počastila preč. g. prošta in vse zbrane čč. gospode tudi gospoda c. kr. okrajni glavar in komisar iz Slov. Graca. Vsa hvala gre preč. g. župniku, kateri je res prav veliko truda in skrbi žrtvoval. Zvonovi so lepo vbrani in njih prijeten, harmoničen glas se razlega daleč po prijazni dolinici in hribih. V.

Iz Ormoža. (Dopisniku z gornjega Kamenščaka) hočem malo s tem v pomoč priti, da mu povem, kako je Cezanjevski učitelj gospod J. K. s svojo nemščino enok kozle drl. Najbrže je kriva temu železniška postaja (ali kali?), da imenovani odgojitelj slovenske mladine večkrat obiše naše mestice. Tako jo je tudi enok pripihal ter se v krčmi pridružil nekaterim gospodom, ki so si pri kupici vina odpočivali od vsakdenjega posla.

Živahno razgovarjanje je nanese, da že itak znanega nam prijatelja s Cezanjevec nek dovtipnež opita, ali mu ne bi mogel povedati druge in tretje stopnje pridevnika „scheintodt“ (navidezno mrtev). Radovedneži so poslušali na vsakako bister odgovor g. učitelja, a ta jih je ovaril. Nič ni namreč na to zinol. Pove mu toraj dovtipnež, da ste imenovani stopnji „todt“ in „maustodt“! S tem pa se naš prijatelj nij hotel sprijazniti trdeč, da je „maustodt“ sestavljen samostavnik (maus-tod miš-smrt.)

Ker pa smo se temu smejali, ne hoteči verjeti njegovej trditvi, razjaril se je mož v svoje nemške mogočnosti, tako da bi ga skoraj morali opomniti na ono večer, ko so mu pred nekaterimi leti ravno tam gospodje zbog enake sitnosti vrata pokazali. O obžalovanja vredna šola, katero vodi nemški kulturonošec!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Shod našega presvitlega cesarja z ruskim carom vršil se bode 24. avgusta v Kromerizu v Avstriji; cesar Franc Josip in cesarica prideta že opoludne v Kromeriz, car Aleksander III. pa in njegova soproga še le nekaj ur pozneje; shoda se bode tudi udeležila poslanika knez Lobanov in grof Wolkenstein; župan Bojakovsky izdal je do Kromeriških prebivalcev oklic, v katerem jih pozivlje, da okrasijo in razsvetijo mesto; 26. t. m. se podajo naš cesar k vojaškim vajam v Plzno, cesarica pa v Schönbrunn in od tam v Išl. 8. septembra pridejo cesar v Celovec, kjer bodo dajali audijence ter si ogledali razstavo; 9. in 10. sept. pa vršile se bodo vojaške vaje. — 15. avgusta zasedel je Budejeviški škof grof Schönborn stol Praškega nadškofa; slovesnost bila je sijajna. — V Prago potujoči Slovenci so srečno došli v Brnu ter so bili slovesno sprejeti; pozdravil jih je česki pisatelj Rebec v slovenski besedi, Hribar je odgovoril slovenski in česki; zvečer je bil banquet. Tudi v Pragi je bil vsprejem velikansk. — Slovanski učitelji so imeli 11. avg. veliki shod na Velehradu; pred zborovanjem služil je Brnski škof dr. Bauer sv. mešo. — Minister Kalnoky je 11. t. m. potoval v Varzin h knezu Bismarku; to potovanje bilo je zelo važno, ker sta se gotovo pogovorila o carinski zvezi Nemčije z Avstrij-

sko-Ogersko; 17. avg. se je Kalnoky povrnil na Dunaj.

Vnanje države. Ruski car in cesarica sta se vrnila s potovanja po Finlandskem v Petrovdvor. — 14. avg. praznoval je Črnogorski knez Nikolaj petindvajsetletnico svojega vladarstva. — Na Angleškem in Francoskem se potegujejo tudi ženske za volilno pravico; v Parizu so izdelale načrt, v katerem tirjajo, naj se jim priznavajo vse pravice, katere uživajo možki; v Londonu pa je šla deputacija k M. Hicks-Beachu, katera je stavila predlog, naj bi se ženskam dala volilna pravica. — Iz Kahire se poroča, da so Kartumci Mahdijevega naslednika Abdullaha umorili; sedaj nimajo v Sudanu nobenega načelnika. — Brazilijsko ministerstvo je odstopilo, ker je večina zbornice mu nasprotna. — Na Španjskem še vedno kolera razsaja; vsaki dan jih zboli blizu 4000 in umrje 2000 in še več oseb; tudi Seviljski nadškof je umrl; ljudstvo je vse zbegano in popušča mesto; tudi na Francoskem se ta sovražnik širi; v Marseille umrje vsaki dan 40 do 50 ljudi za kolero. — Afgansko prašanje še ni dognano; v Heratu kupujejo gosposke veliko žita; 2000 delavcev dela trdnjave in prebivalci so sklenili, da bodo mesto branili proti vsakemu napadu. Angležki listi pišejo, da ruske čete na afganski meji, posebno v okolici Pendža zelo umirajo; govori se celo, da se je unela kolera. — Iz Sudana se piše, da so se Abesinci sprijeli s pristaši umrlega Mahdija, jih premagali in osvobodili posadko v Ghirri blizu Kasale.

Za poduk in kratek čas.

Škatlja, daj jesti no piti, a ti, klabük, vudri zdaj!

(Narodna pripovedka.)

Enkrat je bio en božen paver, je meo svojo ženo no pa dosti otrok. Vsi so že bili tak na nič prišli, da so nej meli kaj več živeti. Drüge živadi je tüde nič nej meo kak samo dva jünčeka. Gda je enkrat v hosto po drva hodo no si jih že bio naložo, ka je mislo domu peljati, zagledne tam eno veliko kačo. On pa jo na drva naloži no jo domu pelja, te pa je reko ženi: čüješ ti, žena! toto kačo si boma mija redila, ki nič drüge živine nimama.

Onija sta jo resen noter v eno kad djala no sta jo že tri leta redila v tisti kadi.

Te pa je žena enkrat rekla: čüješ, ti moráš toto kačo nekam vkraj spraviti ali pa jo vbiti, kajti joj že nimama več kaj davati, no pa nas tüde preveč dolj spravlja.

Gre resen ti paver enkrat, ka bi jo vbio, ali jemi je kača rekla: moj lübi ti božen paver, nič me ne vbij, jaz še te bom prav bogatega

napravila, ki že me tri leta rediš, pa se me ne smeš nič bati, samo tak moreš storiti, kak te bom jaz podvūčila, samo me tri klaftre od tvoje grūnta zanesi, potle pa te bom jaz k mojemu oči nesla, kej som jaz doma, kajti jaz som že nej sedem let doma bila. Či pa ti bodo moj oča kaj davali, ne smeš nič drūga vzeti, kako samo tisto škatljo, ki je gor na polici, no pa tisti stari klobūk, ki za dvermi na klini visi, kajti či boš peneze vzea, te da boš domu prišo, boš same vūši mea. Da boš pa ti lačen, te pa le reči: „škatlja, daj mi jesti no piti!“ te pa se ti bo vse gor narihtalo, kaj ti bo srce poželego. Či pa ti bo gdo kaj reko, ali či bo gdo kaj s tebe htea, te pa le reci: „klabūk, vudri zdaj!“ te pa ti bo vse natuko.

On je resen enkrat doma vso gospodo na bal povabo. Gospodje so si mislili, kaj bo le on nam gor narihto, no jih je prav vnogo prišlo. Gda so k jemi prišli no so nidre nič nej vidali, so se začeli norca delati. Paver pa jim je reko: dolj si sete! Resen so si vsi dolj seli; te pa je ti paver škatlji reko: „škatlja, zdaj le daj jesti no piti!“ On jo je odpr, no je taka rihta ž nje vūn se narihtala, kaj je komi srce poželego.

Gospodje so se zgledovali no so mislili, kak bi oni to škatljo ž njega dobili.

Gda so se že bili najeli no napili, reče jemi grof, ka bi jemi jo posodo, da se bo njegova či oženila. On jemi jo resen posodi, ali potli je nej htea te škatlje nazaj dati, le dao je eno drūgo napraviti, no jemi je jo dao.

Paver pa je včasi reko: „škatlja, daj jesti no piti!“ Ali kaj? tota škatlja jemi je nej nič dala. On pa se je zdr nad grofa no reče: daj ti mene mojo pravo škatljo, kero som ti jaz posodo. Ja, ali kaj? Grof jemi je nej htea dati. Ali on še se je bil zdr nad njim, ali vse je bilo zapstoj. Grof je vse svoje hlapce vkūp pozvo no jim reko: zgrabite ga no ga vbite. Paver pa je hitro reko: „Klabūk, vudri zdaj!“ S klabūka pa so začele tak batice biti, ka so vse hlapce potukle.

Hn, grofa je začea strah prijemati no si je misla, kaj bo zdaj napravo. On bi bio rad škatljo mea, ali je nej vedo, kak bi bio jo zadržo. Dobro, jaz vem kaj bom napravo; pa pošlje po te naj močneše soldake po same kojajnike. Gda so kojajniki prišli no jim je grof totega pavra pokazo, so vsi začeli nad njim mrmrati, ka jih je noro, no so rekli: kaj smo sem prišli tega norca gledat? Grof pa jim je reko: le kcoj, še bote vidali, ka še je vse premalo. Oni so začeli po njem, ali on je hitro reko svojemi klabūki: „Klabūk, daj zdaj same te naj močneše železnigare vūn!“ Hoho, 's klabūka so začeli takvi močni no veliki železnigari vūn vreti, ka so vse potukli. Zdaj je vido grof, ka ga je nej mogo s sveta spraviti, jemi

je mogo to pravo škatljo nazaj dati. Ja, da jemi ne bi bio grof te prave škatlje nazaj dao, še bi bio jega morti k smrti vbo. Potle je ti božen paver s tom škatljom sebe, ženo no svoje otroke redio, no či še je nej vmr, še zagvišno zdaj živi.

Smešnica 34. Oče: „Jurče!“ Jurče: „Kaj?“ Oče: „Kje pa si?“ Jurče: „Pod streho?“ Oče: „Kaj pa delaš?“ Jurče: „Nič.“ Oče: „Kje pa je tvoj brat?“ Jurče: „Tudi tukaj.“ Oče: „Kaj pa on dela?“ Jurče: „Meni pomaga“.

Razne stvari.

(Rojstni den) presvitlega cesarja se je v Mariboru slovesno obhajal. Ob 8. uri so imeli vojaki slovesno sv. mešo na vojaškem vadnem polju. Ob 9. uri so služili mil. knez in škof pontifikalno mešo, pri kateri so bili navzoči načelniki tukajšnjih uradov. Ob enih je bil diner pri mil. knezoškofu, pri katerem je svirala vojaška godba; oficirji pa so imeli skupni banket v kazini.

(Pri Beljaku) zadela sta 16. avg. vkup dva tovorna vlaka; trije prazni vagoni pali so čez nasip; nihče ni bil poškodovan.

(G. Lovrenc Kristof), prof. na mariborski gimnaziji postal je ravnatelj na mestnem dekliškem liceju v Gradcu.

(Reservisti), kateri stanujejo v kakem tujem okraju, se smejo le takrat k svojemu več, kakor 150 kilom. oddaljenemu polku poslati, ako sami za to prosijo; sicer pa napravijo vaje pri bližnjem polku. Tako je odločilo c. kr. vojno ministerstvo.

(G. Pramberger), c. kr. sodnijski pristav v Mariboru prevzel je vodstvo sodnije v Laškem trgu.

(Pri tomboli), katero so priredili 15. avg. v Dobrni v korist šolski mladini, imeli so čistega dobička 136 fl. 80 kr.

(Slov. pevsko društvo) v Ptujju je predložilo svoj veliki pevski zbor v Celji od 8. na 20. septembra t. l., ker so vse bližnje vojaške godbe prejšnje dni po taborih. Vojaško godbo imamo za 20. sept. zagotovljeno. Slavnostni odbor je že pričel svojo delovanje. Natančneje sledi. Odbor.

(Pri sv. Vrbanu) so fantalini zopet enega dečka, ki je prišel od vojakov, 2. t. m., s cepi ubili. Ta je bil sin istega očeta, kateri je pred 13. letmi neko žensko ustrupil. Žali Bog, da se zločinstvo pri nas zmiraj huje širi. V osmih mesecih je to tretji umor; kam neki bomo še prišli? Nekdaj ni bilo tako.

(Sklepna konferencija.) Ob priložnosti duhovnih vaj bode tudi letos v Mariboru pod Njih ekscelencijo, mil. knezom in škofom, sklepna pastirska konferencija. Način vdeleževanja je kakor lani.

(Zadnja „Mariboržanka“) je prinesla popolnoma krivo poročilo, zastran naših novih zvonov. Istina je, kakor je pisal „Slov. Gosp.“

(Umrli) je v Konjicah Bogomir Birg Mayer, sedmošolec na c. kr. gimnaziji v Mariboru. Bil je vzgleden dijak, dolga bolezen pa ga je položila zadnjo nedeljo v rani grob.

(Župnika sta postala) čč. gg.: Iv. Govedič v Šoštanju in Henrik Verk v Pilštanju.

(V praznik velike gospojnice) popoldne je vštric Vuhreda v Dravi utonil 14-letni Janez Cveti, učenec iz Marenberga, ne da bi se dosihmal njegovo truplo v bližini bilo našlo. Kdor bi izvedel, kje bi voda truplo tega fanta (brž ko ne golo) na suho bila izplula, je prošel, to brž ko mogoče naznaniti Marenberškemu župnijstvu.

(Sv. zakon in liberalci.) Na Francoskem so z malo izjemo vsi prebivalci katoliške vere. Toda ljudstvo se je od brezverskih kričočev dalo preslepiti, da si je za poslance volilo večinoma liberalce; le-ti imajo zdaj tam gospodarstvo v rokah. Lani so sklenili postaviti, da mož in žena smeta eden drugemu slovo dati. Samo v pogravitnem mestu Pariz se je letos v prvih treh mesecih razvezalo 234 zakonov; v tem času se je tam znovič oženilo 26 možev, katerim še odpadene žene živijo, zopet omožile so se 4 žene, katerim še prejšnji možje živijo. Take postave sklepajo „frajmaurari“ pa njihovi pomagači, ki so pri nas znani pod imenom „liberalci“.

(V duh. semenišče sprejeti so gg.): J. Gunčar iz Slov. Bistrice, A. Medved iz Reichenburga, Fr. Moravec iz Velike Nedelje, Fr. Ogrizek od sv. Križa pri Slatini, Št. Pivec iz Laporja, Janez Rotner iz Lembaha, Št. Sakelšek od sv. Trojice v Halozah, K. Sivka iz Špitaliča, Alojzij Šuta od sv. Bolfanka v Slov. gor., Alojzij Urban od sv. Janža pri Draubergu, Ivan Vreže iz Šmarija, Pet. Zadravec iz Središča, M. Zagajšak od sv. Martina pri Vurbergu.

(V dijaško semenišče sprejeti so): Anton Postružnik iz Ptuja, Ignac Hauptman od Device Marije v puščavi, Ant. Fekonja od sv. Jurja na Ščavnici, Janez Pezdicek iz Jarenine, J. Lorbek od sv. Lenarta v Sl. gor., Jožef Landergott od sv. Trojice v Sl. gor., A. Korošec od sv. Jurija na Ščavnici, Ferd. Klobasa od sv. Trojice v Slov. gor., Alojzij Čížek iz Pilštanja, Ant. Brezovnik iz Konjic, Lukež Trafenik iz Doliča, M. Pirtošek s Pake, Ant. Kovačič od sv. Eme, Jožef Gobec iz Rogaca in Janez Šanda iz Rogaca.

Loterijne številke:

V Trstu 8. avgusta 1885: 51, 31, 14, 25, 16
V Linci „ „ 88, 56, 80, 51, 26

Prihodnje srečkanje 22. avgusta 1885.

Za darila mladini

o raznih prilikah, pa tudi odraščeni, posebno priporočamo naslednje spise, katerim je spisovatelj č. g. Ant. Kržič in se zdaj pri nas dobiva:

Izgledi bogoljubnih otrok

iz vseh časov krščanstva.

I. del, drugi natis 1882 str. VI, 151.

II. „ „ „ 1885 str. V, 160.

III. „ prvi „ 1883 str. IV, 172.

Vsaki zvezek stane lično v platno vezan 60 kr., po pošti 65 kr.

To delo je že po „Zg. Danici“ dovolj znano. Ko se je tudi v posebnih zvezkih izdalo, je bilo z veseljem sprejeto, po raznih časnih vgodno ocenjeno in jako priporočano. — Posebne prednosti tem zvezkom so: 1. Zanimljiva in raznovrstna tvarina iz raznih stanov in časov. O njej piše pisatelj v uvodu I. zvezka: „Menim, da prav sodim, če pravim, da med drugim so zlasti lepe zgodbe in zgledi tisto oralo, katero najgloblje seže v rahlo zemljico mladostnega srca in ob enem zaseje v njem seme, ki ne more ostati brez dobrega sadu. In sicer pred vsem take zgodbe, pri katerih mu ni treba mlademu čitatelju še vpraševati, so li resnične ali ne?“ Tvarina je tako razdeljena, da se v prvem zvezku opisujejo zgledi iz sedanjega veka; drugi zvezek sega že bolj v oddaljene čase, slednji pa se čedalje bolj bliža začetku krščanstva. — Pridjalo bi se še lahko mnogo, kakor pravi pisatelj v uvodu III. knjige, a knjiga bi se morala podražati in marsikaj bi se moralo ponavljati. — Zdaj pa je zlasti poskrbljeno za različenost in mikavne prizore, 2. Lahko umevna pisava. — „Cvetje iz vrtov sv. Frančiška“, ki se samo odlikuje po lepi slovenščini, piše (I. l. 9. zv.): „Mi vsim našim bralcem, zlasti starišem, katehetom in učiteljem ki imajo mladim za dobro tečno berilo skrbeti, toplo priporočamo te lepe knjižice. Našli bodo v nji tisto pristrčno, deteje ljubeznjivo pisavo...“ Posebno rabno dela knjigo to, da je vsak večji popis razdeljen v več oddelkov s primernimi napisi, uvodi itd. 3. Namen, v resnici koristiti mladini, ki to lahko razvidi, kako so mladi svetniki in svetnice se morali vojsko-vati in premagovati, da so to postali, kar so. Zato tudi prof. A. Zupančič v „Pastirstvu“ (I. del, str. 230) posebej priporoča gg. katehetom te knjige. 4. V primeri z družimi enakimi knjigami jako nizka cena! Zeleti je toraj, da se to koristno delo še pridniše razširja med Slovenci nego do zdaj.

V posebnih sešitkih se tudi dobi:

Sv. Germana, izgled krščanske potrpežljivosti.

Cena 5 kr.

Sv. Marije Magdalene Paciške mladostna leta.

Cena 5 kr.

Jan. Leon v Mariboru.

Mlini za jabelka in grozdje, moštne pa sadne stiskavnice.

Razširjene so v velikih tisočih po vseh deželah sveta. Najnovejša in priznana najizvrstniša sestava v trdnem delu.

Vse velikosti od 90 lit. do 1600 vzprejemka. Cene so najnižje in po želji franco na železniško ali ladijsko postajo. Nariski in napisi, kjer so naše

stiskavnice v rabi, pošljemo franco in zastoj. Zanesljivi agentje se vzprejmó. Naj se piše

PH. MAYFARTH & Co.

Frankfurt a. M. in Beč, II. Taborstrasse, 76.

Livarna za železo in strojarna kmetovalskih in vinskih strojev.

(6-7)

Prodajalnica hmelja, Karel Wolf,

Beč, Žatec (Saaz).
II. Franzensbrückenstrasse 3, Česko,
priporoča se za vzprejetje v nakupovanje in
prodajanje vsake vrste hmelja po najboljih
pogojih. 1-10

Služba organista in mežnarja,

katera se more hitro nastopiti, se razpisuje.
Oženjen človek ima prednost.

Več se izve pri farnem predstojništvu na
Muti (Hohenmauthen.) 2-2

Slomšekovih zbranih spisov

četrti knjiga: „Različno blago“, ravnokar izdana, dobiva se pri izdajatelju čast. g. Mih. Lendovšek v Makolah (Maxau bei Pöltschach) po 1 gld. s poštino vred. Tržna cena po knjigarnah ji je: fl. 1.40 za trdovezan, fl. 1.30 za broširan izvod. Obsega tri oddelke: I. „šola in odgoja“ str. 180; II. „narodna politika in narodno gospodarstvo“ str. 183—354; III. „razna tvarina“ str. 357—428. (8-10)

Harmonična zvonila

jarmi vred proti poroštvu, da so dobro vglasbena in iz najfiniše robe.

Zvončke za na steno, zvončke za službo v cerkvi, za 3, 4, 5 glasov po 6, 8, 10 fl. eden. Dalje:

Cerkvene svetilnike

lustre, svetilnice, svetilnike za na steno, kanontablice, masivne iz zmesi zlata podobne po izvrstno okusnih modelih lite, ki se krasno svetijo, kakor bi zlate bile, in so trpežne za več, kakor 100 let, solidno delane n jih po nizkej ceni priporočuje

Albert Samassa

c. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in gasilnega orodja

v Ljubljani.

Podrobne cenilnike dopošilja brezplačno in franko.

Naznanilo in priporočba.

S sledečim naznanjam vljudno slavnemu p. l. občinstvu, da sem kupil od svojega očeta gospoda

Ernesta Širce

trgovino z raznovrstnim blagom.

Dolgoletna zvedenost in pa za to podvzetje potrebni kapital, dajeta mi poroštvu, da mi bode mogoče v vsakem obziru ustreči zahtevanju čestitega občinstva.

V Žavci dne 20. julija 1885.

Josip Širca.

1-3

Cvet zoper trganje

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrple ude in kite itd., malo časa, če se rabi, pa mine Schuymark. popolnem trganje, kar dokazuje obilo zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliči“ z zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Kri čistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih; v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 fl. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Planinski zeliščni sirop kranjski à 56 kr.,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in plučne bolečine. Koristnejši, nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Razpošilja se vsak dan po poštne povzetji

v lekarni „pri samorogu“

Adresa:

Lekarna Trnkoczy-ja
na Mestnem trgu v Ljubljani.